

Ein ringur vinmaður hjá USA:

Grefligt valsívik til frama fyrir Marcos

Herstöðirnar hövuðsáhugamálini hjá Hvíta húsinum

Fingramerki eru tikin, tá fólk fara á val á Filipsoyggjunum

Einar seks vikur áðrenn það sera umstridda og gelukenda valið á Filipsoyggjunum, segði forsetin, Ferdinand Marcos, í samræðu við Newsweek, at hann metti það at vera ta stærstu vanæruna í sínum lívi, at kappast við eitt konufólk um forsetaembættið í landinum. Marcos mátti ekki bert kappast við Corazon Aquino, eionkjuna eftir tann myrða fólkaleiðaran (ið nógv vilja vera við, at viðhaldsfólkini hjá Marcos beindu fyrir eftir ynski frá Marcos sjálvum), men hann hefur nú eftir öllum at dæma eisini tapt so virðiliga fyrir einum konufólki. Hvussu tey politisku úrslitini enn verða í hesum svikaválonum, hefur Corazon vunnið ein stóran politiskan sigur og uppaftur stórra moralskan sigur. Marcos og hansara stjórn er hinvegin longu komin á moralskan og politiskan húsagang, og verulig orsök er at stúra fyrir, at það sama kann henda har, sum í Iran í 1979, tá ið keisarin mátti flýggja av landinum, og í hurlivasanum, ið kom aftaná, lótu hundrættúsundtals fólk liv.

Andaligi litlíbeiggi

Marcos hefur, eins og andligi litlíbeiggi sin á Haiti, Baby Doc Duvalier, verið ein sera ringur og vandamikil vinamundur fyrir ta amerikansku stjórnina. USA hefur, sum kunnugt, sínar størstu úttanlanda herstöðir og herútgærd á Filipsoyggjunum. Her er talan um teir veldigu skansarnar Subic Naval Base og Clark Air Base, tær seinastu amerikansku herstöðirnar í landsynnings-Asíu. Tey søguligu bondini millum USA og Filipsoyggjarnar eru eisini sera sterk, aftaná at USA fyrr í hesi öld royndi seg har um leiðir sum hjálandaveldi »við menniskjansligum andliti«.

Verður samarbeiði møguligt?

Reagan-stjórnin hefur nú biðið Marcos og Corazon um at samarbeiða, samstundis sum tað Marcos-sinnaða tingið í Manila telur atkvøðurnar upp úr kessum, sum í nógvum førum innihalda ógvuliga ivasamar valseðlar. Tann stóri spurningurin er, um tað yvirhefur man vera møguligt hjá Corazon at samarbeiða við ein politikara, sum úttan at himprast, meðan heimurin hugdi at, framdi grovastu valsívik í nýggjari tíð. Eygleiðarar úr yvir 20 londum, har uppi ein amerikansk sendinevnd við Richard Lugar senatori á odda, umframt hálva milli-

ón av eygleiðarum úr borgararættindarørsluni NAM-FREL á Filipsoyggjunum, greiddu frá øsing og provokationum í heilum, sum viðhaldsfólk hjá Marcos skipaðu fyrir, eins væl og sjónskum svikum og grefligum álopum á sakleysar borgarar, ið eftir landsins lógum hava skyldu at fara á val. Nunnur og prestar kastaðu seg yvir valkassarnar fyrri at verja teir imóti búrkroppum og yvirgangsmönnum, ið royndu at fara avstað við teimum. Minst 30 fólk vórðu týnd í bardøgum valdagin.

Krevja ábøtur

USA hefur fleiri ferðir ávarað Marcos imóti teirri kós, hann hefur stýrt seinastu árinum og serliga eftir at undantaksstöðan, ið varð lýst fyrir nøkrum árum síðan, gjørdist galdandi. Stjórnin í Washington krevur, at hann gjøgnumførir ábøtur og økir um mótstöðuna móti kommunistiskum floksherjum. USA-stjórnin sigur, at um Marcos heldur fram við at sýta fyrri at innføra meiri rættindi fyrir almenningin, fara kommunistarnir at fáa stórliga økt viðhald, og harvið verður framtíðarstöðan hjá teimum amerikonsku skansunum sera vandamikil. Mett verður nú, at tann kommunistiski herurin á Filipsoyggjunum hefur ialt 150.000 hermenn, og at teir hava ræðið í umleið 20% av teimum 40.000 byggunum á oyggjunum. »Umstöðurnar kundu verið verri enn tær eru, men tær kundu eisini verið betri. Vit eru visir í, at undir Marcosi verður ikki betri«, sigur stjórnin í Washington.

Einki fjalt

Ímeðan hefur Marcos fullvissað, at einki verður fjalt fyrir almenninginum og fjølmiðlunum. Hetta er kortini ein pástandur, ið heimurin hefur hoyrt fyrr frá forsetanum, t.d. í sambandi við drápið á Aquino, tá hann kom heim úr útlegdini í Ameríku fyrri tveimum árum síðan. Og forsetafrúgvinn, Imelda Marcos, ið er sera virkin innan politikk í Filipsoyggjunum, og ein dyggur stuðul hjá manninum, sigur, at veljararnir hava nú fingið høvi at velja ímillum Marcos og Corazon — og valt Marcos. »Og røddin hjá fólkunum er røddin hjá Gudi«, sigur frúgvinn Imelda.

etj.

Tapparin: Tann politiski jassurin komin á moralskan húsagang

Vinnarin: Corazon hefur prógvað, at hon dugir at stýra

Úr úttheimi

Edvard Jónsson
akrivar